

Analyse | kraka

18. november 2017

Der er kommunale forskelle i hjemmehjælp til ældre

Af Jossi Steen-Knudsen og Frederik Lando

I nogle kommuner modtager ældre danskere næsten dobbelt så mange timers hjemmehjælp som i andre kommuner. Siden 2008 er antallet af hjemmehjælpstimer generelt faldet i Danmark, men nogle kommuner har skåret væsentligt mere end andre. De ti kommuner, der har skåret mest, har reduceret antallet af timer mere end ti gange så meget som de ti kommuner, der har skåret mindst. Det er en forskel, der ikke umiddelbart lader sig forklare af forskelle i kommunernes ældresammensætning.

- Antallet af visiterede hjemmehjælpstimer til ældre over 65 år varierer betydeligt fra kommune til kommune. I de ti kommuner, der giver mest hjemmehjælp i 2016, modtager 100 ældre over 65 år næsten dobbelt så mange hjemmehjælpstimer som i de ti kommuner, der visiterer færrest timer.
- Holbæk er den kommune i Danmark, der giver flest timers hjemmehjælp til ældre over 65 år. I 2016 gav Holbæk 73 timers hjemmehjælp per 100 ældre, hvilket er mere end tre gange så meget som Billund, der med 24 timer er den kommune, der giver færrest timer.
- For Danmark som helhed gælder det, at kommuner i den østlige del af Midtjylland samt forstadskommuner til København giver relativt mange hjemmehjælpstimer, mens kommuner i den nordvestlige del af Jylland giver relativt få timer.
- Antallet af hjemmehjælpstimer er faldet betydeligt siden 2008. En gennemsnitlig kommune giver i dag 41 timers ugentlig hjemmehjælp per 100 ældre i kommunen. For otte år siden var tallet 66 timer – det svarer til et fald på 37 procent for Danmark som helhed siden 2008.
- De ti kommuner, som har skåret mest i antallet af timer de sidste otte år har i gennemsnit reduceret timeantallet med 54 timer om ugen siden 2008. Det er ti gange så meget som de ti kommuner, der har skåret mindst.
- I de ti kommuner, der har skåret mest modtager en ældre over 65 år i dag under halvdelen af de timer en ældre modtog for otte år siden. Billund og Langeland er de to kommuner, der procentuelt har skåret mest – her er hjemmehjælpen reduceret med hhv. 73 og 72 pct.

- Det tyder ikke på, at den kommunale ældresammensætning kan forklare, at nogle kommuner har skåret mere end ti gange så meget som andre kommuner. Udviklingen i relevante sundhedskarakteristika har nemlig ikke været væsentlig forskellig på tværs af de ti kommuner der har skåret hhv. mest og mindst. Det peger på, at kommunerne, som har skåret mest ikke har fået relativt yngre og sundere ældre end andre kommuner.
- Omvendt tyder det på, at den kommunale ældresammensætning bidrager til at forklare forskelle i niveauet for hjemmehjælp i 2016. De kommuner, som giver flest timers hjemmehjælp per 100 ældre i 2016 har ældre, som har flere ambulante hospitalsbesøg og heldøgnsdage end de kommuner, som giver mindst hjemmehjælp.

Kontakt

Økonom

Jossi Steen-Knudsen

Tlf. 6024 8500

E-mail jsk@kraka.org

1. Hvordan måles hjemmehjælp i analysen?

Hjemmehjælp er til danskere med brug for hjælp i hjemmet

Hjemmehjælp er en offentlig finansieret service målrettet danskere, der har behov for hjælp til daglige gøremål i hjemmet. Hjemmehjælp dækker personlig pleje – fx hjælp til bad og vask, til at få tøj på og komme ud af sengen – praktisk hjælp – fx hjælp til tøjvask, indkøb og rengøring – og madservice – dvs. udbringning af mad.

Kommunen visiterer og finansierer hjemmehjælp

Det er kommunen, der beslutter om den enkelte borger skal modtage hjemmehjælp. Man kan som udgangspunkt søge om hjemmehjælp, hvis man er ældre og ikke længere selv kan klare almindelige opgaver i hjemmet, hvis man er handicappet, eller hvis man har været syg og har behov for hjælp. Visiteres man til hjemmehjælp, kan man frit vælge mellem offentlige eller private leverandører. Uanset valget finansierer kommunen udgifterne til den visiterede hjemmehjælp.

Analysen undersøger niveau og udvikling i hjemmehjælp

I denne analyse undersøger vi kommunale forskelle i omfanget af hjemmehjælp til ældre. Vi analyserer både forskelle i *niveauet* for hjemmehjælp i 2016 og *udviklingen* siden 2008, som er det første år med tilgængeligt data. Dermed får vi et billede af hvilke kommuner, der giver mest/mindst hjemmehjælp i øjeblikket og hvilke kommuner, der har skåret mest/mindst i hjemmehjælpen de sidste otte år.

Tre mål for hjemmehjælp anvendes i analysen

Analysen præsenterer kommunale forskelle for hjemmehjælp målt på tre forskellige måder:

- Andel af kommunens ældre over 65 år, som modtager hjemmehjælp
- Antal kommunale hjemmehjælpstimer per hjemmehjælpsmodtager over 65 år
- Antal hjemmehjælpstimer til ældre over 65 år per 100 ældre i kommunen

De første to afspejler ikke serviceniveauet optimalt ...

De to første mål er gode fordi de er lette at forstå, men har hver deres ulempe. Andelen af ældre, der modtager hjemmehjælp sætter tal på 'dækningen' i kommunen, men siger ikke noget om, hvor mange timer, der gives til hver enkelt modtager. Omvendt sætter det andet mål tal på antallet af timer, men afspejler ikke hvor mange, der modtager hjemmehjælp. Hvis en kommune eksempelvis giver få timer til mange ældre, vil den derfor score højt på det første mål og lavt på det andet. Ingen af de to mål er derfor – i sig selv – hensigtsmæssige til at vurdere serviceniveauet for kommunens hjemmehjælp.

... men det gør det tredje mål

Det tredje mål sætter tal på, hvor mange hjemmehjælpstimer 100 ældre i kommunen modtager. Dermed afspejles, hvor mange timers hjemmehjælp ældre i gennemsnit kan forvente at modtage i en given kommune. Matematisk set er målet produktet af de første to mål og fanger derfor både dækning og antal timer per modtager. I denne analyse vil vi fremhæve resultater for det tredje mål – antal hjemmehjælpstimer til ældre over 65 år per 100 ældre i kommunen – som indikator for serviceniveauet for hjemmehjælp på ældreområdet.

Analysen tester for mulige forklaringer på forskelle

Analysen runder af ved at undersøge om de ældres sundhedskarakteristika er forskellige på tværs af de kommuner, der har skåret hhv. mest og mindst i hjemmehjælpen siden 2008. Dermed afdækkes, om de kommunale forskelle i udviklingen af hjemmehjælpstimer umiddelbart lader sig forklare af forskelle i sammensætningen af ældre. Eksempelvis kan man forestille sig, at det er kommuner, der har oplevet en relativt stor fremgang i antallet af yngre og raske ældre, som har skåret mest, mens kommuner, der har fået relativt flere gamle og syge ældre har skåret mindst.

Notatets opbygning

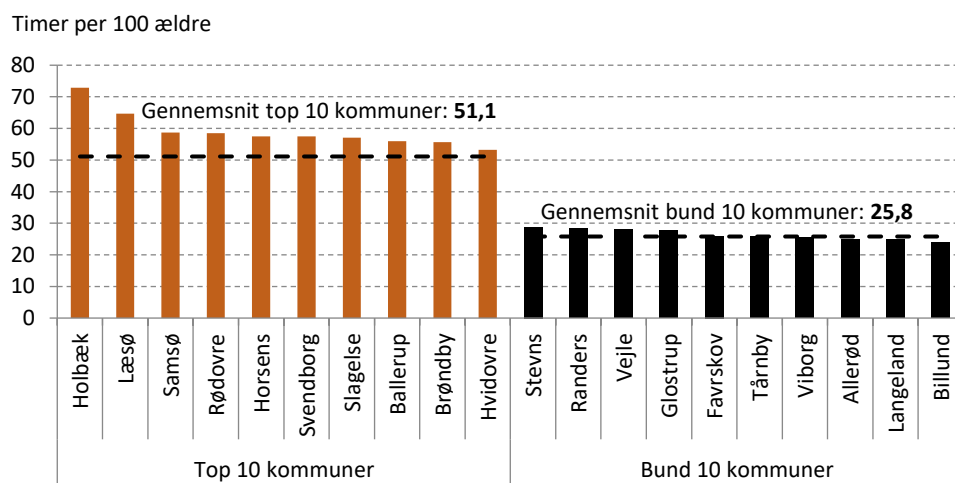
Notatet er opbygget som følger: I afsnit 2 præsenteres resultater for kommunale forskelle i hjemmehjælp i 2016. I afsnit 3 præsenteres resultater for kommunale forskelle i udviklingen i hjemmehjælp i perioden 2008 til 2016. I afsnit 4 undersøges om de kommuner, der har skåret mest i antal hjemmehjælpstimer siden 2008 har haft en anden udvikling i ældresammensætning i forhold til de kommuner, der har skåret mindst.

Store kommunale forskelle i antal timers hjemmehjælp

2. Store kommunale forskelle i udstrækningen af hjemmehjælp i 2016

Antallet af visiterede hjemmehjælpstimer til ældre over 65 år varierer betydeligt fra kommune til kommune.¹ I de ti kommuner, der giver mest hjemmehjælp i 2016, modtager 100 ældre over 65 år i gennemsnit 51,1 timers ugentlig hjemmehjælp, jf. Figur 1. Det er næsten dobbelt så meget som de ti kommuner, der visiterer færrest timer – her er gennemsnittet 25,8 timers ugentlig hjemmehjælp. Er man over 65 år i en top 10 kommune – dvs. en af de ti kommuner, som giver mest hjemmehjælp – vil man altså i gennemsnit modtage næsten dobbelt så mange timers hjælp som i en bund 10 kommune.

Figur 1 Top og bund 10 kommuner: Antal hjemmehjælpstimer per 100 ældre i 2016

Anm.: Den stiplede linje angiver gennemsnittet for hhv. top og bund 10 kommuner. Gribskov har traditionelt ligget meget højt placeret, men er ikke medtaget, da der ikke er data for 2016. Samlet mangler data for ni kommuner i 2016, nemlig Fredensborg, Halsnæs, Hillerød, Faxe, Frederikshavn, Ringkøbing-Skjern, Aarhus, Ringsted og Gribskov.

Kilde: Kraka baseret på tabel AED022 og FOLK1C fra Danmarks Statistikbank

Nogle kommuner giver dobbelt så meget som andre

Holbæk er den kommune i Danmark, der giver flest timers hjemmehjælp til ældre over 65 år. I 2016 gav Holbæk 72,9 timers hjemmehjælp per 100 ældre, hvilket er mere end tre gange så meget som Billund, der med 23,8 timer er den kommune, som giver færrest hjemmehjælpstimer. Holbæk har indtaget førstepladsen de sidste otte år i træk, mens det er første år, at Billund ligger sidst på listen (se Tabel 3 i Appendiks for en oversigt over de seneste tre års gennemsnitsplacering for top og bund 10 kommuner).

Mange forstads-kommuner til København i top 10

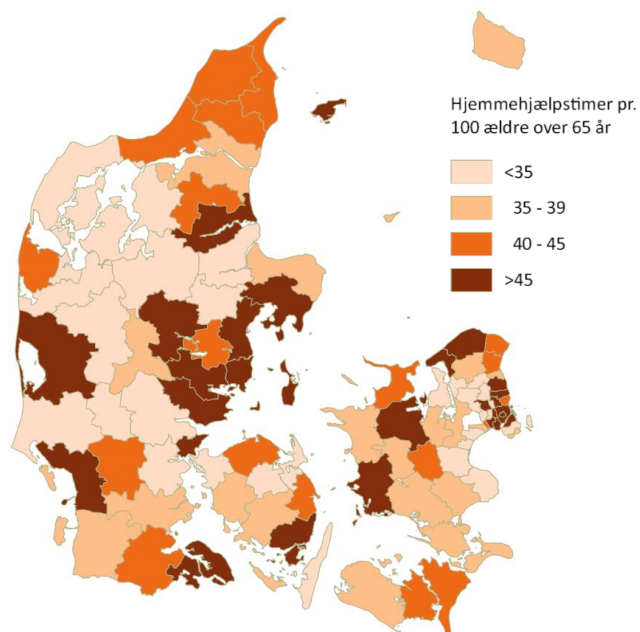
Blandt top 10 kommuner er også ø-kommunerne Læsø og Samsø, samt fire forstadskommuner til København, nemlig Rødovre, Ballerup, Brøndby og Hvidovre. I alt ligger seks af top 10 kommunerne på Sjælland. Bund 10 kommunerne er geografisk set mere spredt med fem kommuner i Jylland, tre på Sjælland, Tårnby på Amager og ø-kommunen Langeland.

Østlig del af Midtjylland giver flest timer

For Danmark som helhed gælder det, at kommunerne i den østlige del af Midtjylland samt forstadskommunerne til København giver relativt mange hjemmehjælpstimer, mens kommuner i den nordvestlige del af Jylland giver relativt få timer per 100 ældre, jf. Figur 2. En gennemsnitlig kommune giver 41,3 timer per 100 ældre i 2016.

¹ Danmarks Statistik offentliggør både data for antal visiterede timer og antal leverede timer pr. hjemmehjælpsmodtager. Data-kvaliteten for antal leverede timer er dog ikke så god – eksempelvis mangler tal for 24 kommuner i 2016. Vi anvender derfor i denne analyse målet for visiterede timer, som kan oversættes til kommunens planlagte antal hjemmehjælpstimer. Med 'ældre over 65 år' refereres til gruppen af ældre, som er 65 år og derover.

Figur 2 Antal hjemmehjælpstimer per 100 ældre i 2016

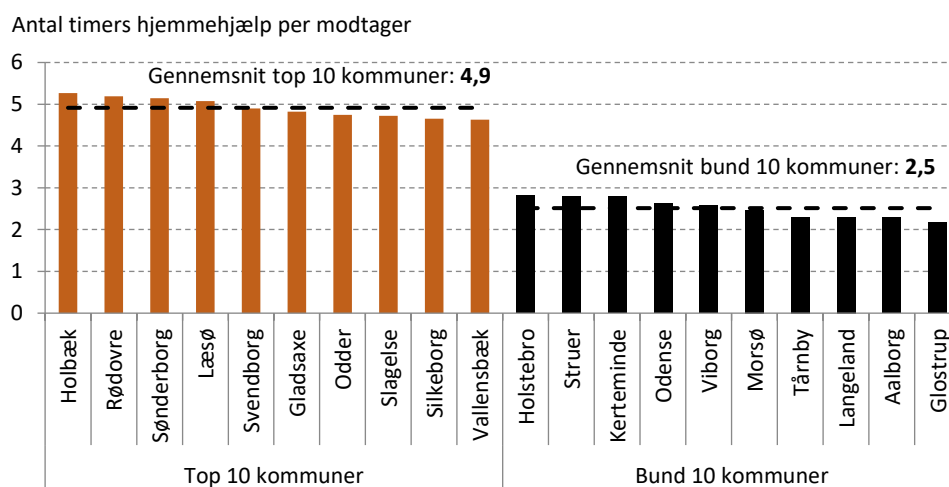

Anm.: For de ni kommuner, der ikke har oplyst antal hjemmehjælpstimer i 2016 er anvendt det senest tilgængelige år.
 Kilde: Kraka baseret på tabel AED022 og FOLK1C fra Danmarks Statistikbank

Betydelige forskelle i antal timer pr. modtager

Ser vi kun på den gruppe af ældre, som modtager hjemmehjælp, er der store kommunale forskelle i antallet af visiterede hjemmehjælpstimer. De ti kommuner, der giver mest hjemmehjælp per modtager i 2016, visiterer i gennemsnit 4,9 timers ugentlig hjemmehjælp per hjemmehjælpsmodtager over 65 år, jf. Figur 3. Det er næsten dobbelt så meget som de ti kommuner, der visiterer færrest timer – her er gennemsnittet 2,5 timers ugentlig hjælp.

Figur 3 Top og bund 10 kommuner: Antal timers hjemmehjælp pr. hjemmehjælpsmodtager over 65 år i 2016

Anm.: Den stiplede linje angiver gennemsnittet for hver af de to grupper. Gribskov har traditionelt ligget meget højt placeret, men er ikke medtaget, da der ikke er data for 2016. I alt mangler data for ni kommuner i 2016, nemlig Fredensborg, Halsnæs, Hillerød, Faxe, Frederikshavn, Ringkøbing-Skjern, Aarhus, Ringsted og Gribskov.
 Kilde: Kraka baseret på tabel AED022 og AED06 fra Danmarks Statistikbank

kraka

Nogle kommuner prioriterer mange timer

Også for dette mål ligger Holbæk nummer et på listen over top 10 kommuner. Holbæk er altså både den kommune, der giver flest hjemmehjælpstimer per 100 ældre og flest timer per hjemmehjælpsmodtager. I 2016 gav Holbæk 5,3 timers hjemmehjælp, hvilket er over dobbelt så meget som Glostrup, som med et gennemsnit på 2,2 timer per modtager er den kommune, som giver færrest hjemmehjælpstimer. De to kommuner har indtaget hhv. første- og sidstepladsen de seneste tre år i træk.

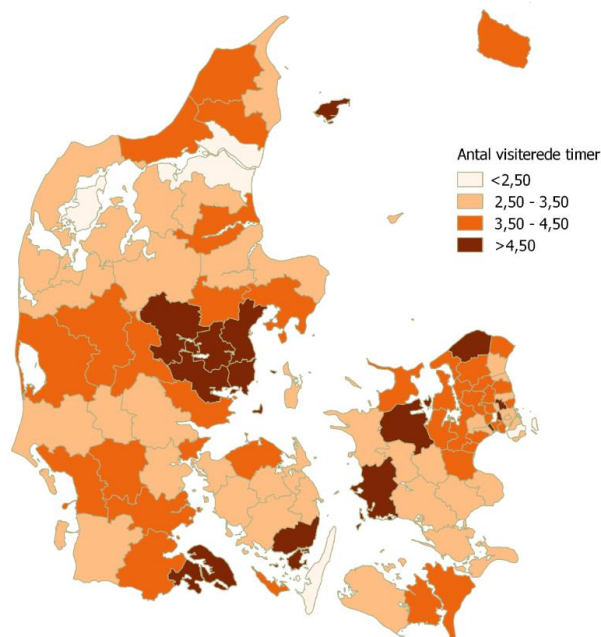
Forskelle afspejler ikke nødvendigvis serviceniveau

Forskellene i antal timer per modtager afspejler kommunens prioritering af ressourcer til ældre, men ikke serviceniveauet for hjemmehjælp. Kommunerne står overfor valget mellem at give mange timer til få ældre, få timer til mange ældre eller en balance mellem de to ekstremer. Modsat det forrige mål, afspejler figuren ovenfor ikke, hvor mange ældre der modtager hjemmehjælp, og bør derfor ikke anvendes til at vurdere kommunernes indsats på hjemmehjælpsområdet.

Midtjylland og Nordsjælland giver flest timers hjælp

For Danmark som helhed gælder det, at særligt Midtjylland og dernæst Nordsjælland giver relativt mange hjemmehjælpstimer per modtager, mens kommuner på Fyn og Sydsjælland giver relativt få, jf. Figur 4. Der er en tendens til, at kommuner giver mange timer per modtager, hvis nabokommunen også giver mange timer per modtager. Dermed opstår klynger af kommuner, der giver hhv. relativt få og mange timer per modtager.

Figur 4 Antal hjemmehjælpstimer per hjemmehjælpsmodtager over 65 år i 2016

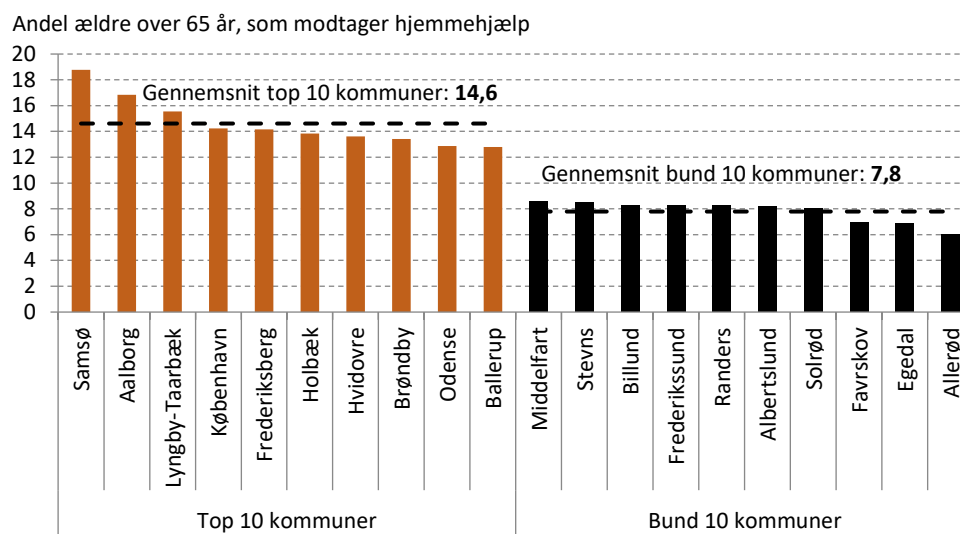

Anm.: For de ni kommuner, der ikke har oplyst antal hjemmehjælpstimer i 2016 er anvendt det senest tilgængelige år.
Kilde: Kraka baseret på tabel AED022 og AED06 fra Danmarks Statistikbank

Top 10 kommuner har dobbelt så høj andel modtagere

Det sidste mål vi anvender til at belyse omfanget af hjemmehjælp er 'dækningen', dvs. andelen af ældre over 65 år, som modtager hjemmehjælp. I stil med de to tidligere mål er forskellen mellem top og bund 10 kommuner knap en faktor to. I top 10 kommunerne modtager 14,6 pct. af kommunens ældre hjemmehjælp, mens den tilsvarende andel er 7,8 pct. for bund 10 kommunerne, jf. Figur 5. Med andre ord er sandsynligheden for at modtage hjemmehjælp næsten dobbelt så høj i de ti kommuner med den største dækning.

Figur 5 Top og bund 10 kommuner: Andel ældre over 65 år, som modtager hjemmehjælp i 2016

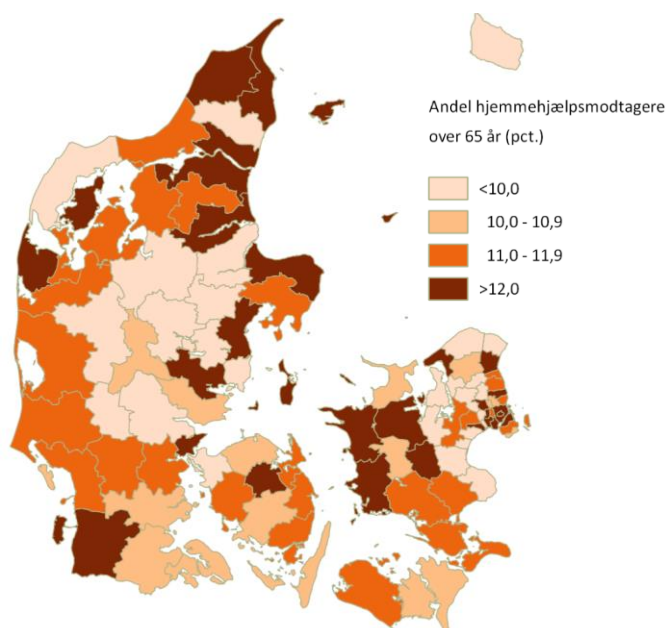
Anm.: Den stiplede linje angiver gennemsnittet for hver af de to grupper. For de ni kommuner, hvor der mangler data i 2016 har vi anvendt senest tilgængelige år.

Kilde: Kraka baseret på tabel AED06 og FOLK1C fra Danmarks Statistikbank

Aalborg og Odense giver få timer til mange ældre

Blandt top 10 kommunerne ligger storbyerne Aalborg, København og Odense hhv. nr. to, fire og ni. Både Aalborg og Odense ligger også blandt *bund* 10 kommunerne, hvad angår timer per modtager, jf. Figur 3 tidligere. Her ses altså en tydelig prioritering hos de to storbykommuner om at give relativt få timer, ca. 2,5 time ugentligt, til relativt mange – ca. 14 pct. af de ældre. I Figur 6 ses andel hjemmehjælpsmodtagere for alle landets kommuner.

Figur 6 Andel hjemmehjælpsmodtagere over 65 år i 2016

Anm.: For de ni kommuner, der ikke har oplyst antal hjemmehjælpstimer i 2016 er anvendt det senest tilgængelige år.

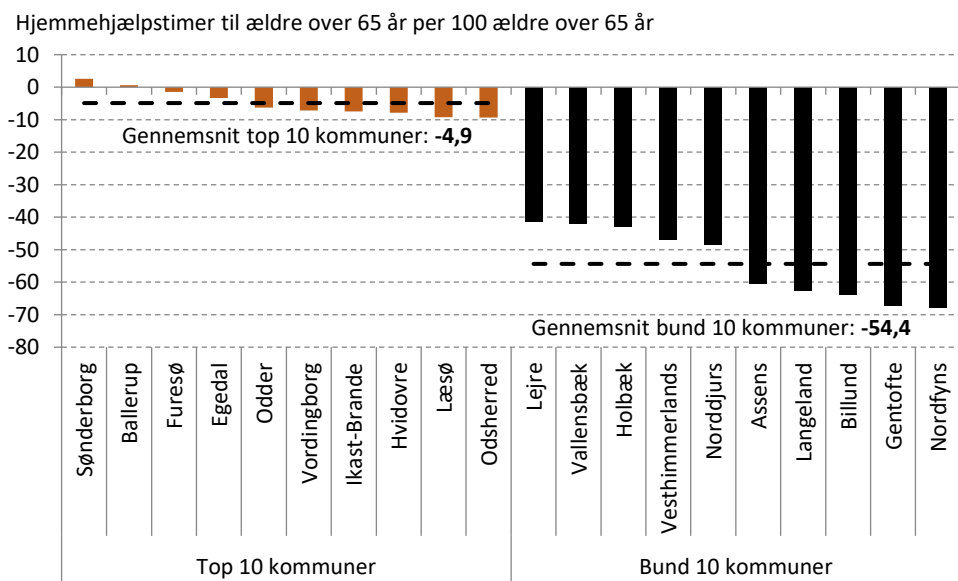
Kilde: Kraka baseret på tabel AED06 og FOLK1C fra Danmarks Statistikbank

Bund 10 kommuner har skåret ti gange så mange timer

3. Nogle kommuner har skåret væsentligt mere end andre siden 2008

De kommunale niveauer for antal hjemmehjælpstimer i 2016 er resultatet af en årrække med betydelige fald. De ti kommuner, som har skåret mindst i antallet af timer per 100 ældre har i gennemsnit reduceret timeantallet med 4,9 timer om ugen siden 2008, jf. Figur 7. Til sammenligning er timeantallet reduceret med 54,4 timer for de ti kommuner, der har skåret mest. De ti kommuner, der har skåret mest i løbet af de seneste otte år, har dermed reduceret timeantallet over ti gange så meget som de ti kommuner, der har skåret mindst.

Figur 7 Top og bund 10 kommuner: Udvikling i antal hjemmehjælpstimer per 100 ældre i perioden 2008-2016

Anm.: Den stiplede linje angiver gennemsnittet for hver af de to grupper. Der mangler data for 15 kommuner i enten 2008 eller 2016, hvorfor disse ikke har været i betragtning til top og bund 10. De 15 kommuner er Dragør, Fredensborg, Gribskov, Halsnæs, Hillerød, Faxe, Ringsted, Vejen, Randers, Samsø, Syddjurs, Aarhus, Ringkjøbing-Skjern, Frederikshavn og Jammerbugt.

Kilde: Kraka baseret på tabel AED022 og FOLK1C fra Danmarks Statistikbank

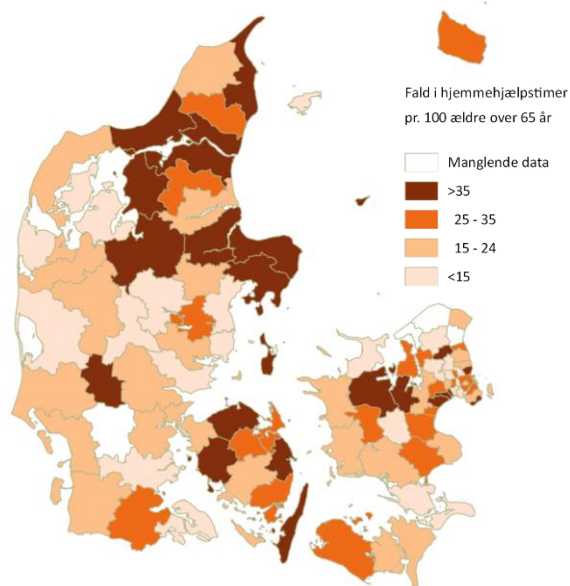
Bund 10 kommuner har mere end halveret antallet af timer

Nordfyns, Gentofte, Billund, Langeland og Assens har alle skåret mere end 50 timer per 100 ældre siden 2008. Samlet har bund 10 kommunerne i gennemsnit skåret 58,1 pct. af timerne væk. Det betyder, at en ældre i disse kommuner i dag i gennemsnit modtager under halvdelen af de timer en ældre modtog i 2008. Billund og Langeland er de to kommuner, der procentuelt har skåret mest – her er hjemmehjælpen reduceret med hhv. 72,8 og 71,7 pct.

For Danmark som helhed er timerne faldet 37 pct.

For landet som helhed har særligt Nordvestjylland, Midtsjælland og store dele af Fyn reduceret antallet af hjemmehjælpstimer per 100 ældre, jf. Figur 8. En gennemsnitlig kommune giver i dag 41,3 timers ugentlig hjemmehjælp per 100 ældre i kommunen. For otte år siden var tallet 65,5 timer – det svarer til et fald på 37 procent for Danmark som helhed.

Figur 8 Fald i antal hjemmehjælpstimer per 100 ældre siden 2008

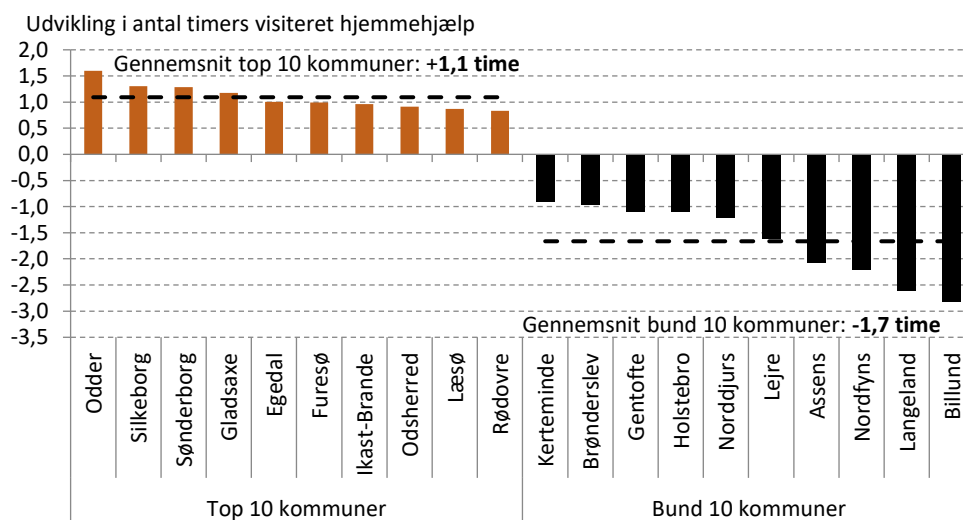
Anm.: Kommunerne Fredensborg, Gribskov, Halsnæs og Vejen er ikke medtaget da der minimum mangler data for enten 2008, 2009 og 2010 eller 2014, 2015 og 2016. For de 11 andre kommuner hvor data mangler i enten 2008 eller 2016 er data for første tilgængelige år anvendt.

Kilde: Kraka baseret på tabel AED022 og FOLK1C fra Danmarks Statistikbank

Siden 2008 har hver anden kommune øget antal timer

Ser vi på udviklingen i antal hjemmehjælpstimer per modtager, giver de ti kommuner, der har øget antallet mest siden 2008 i dag 1,1 time mere sammenlignet med 2008, jf. Figur 9. I gennemsnit har de ti kommuner dermed øget timeantallet med 32,7 pct. Modsat er timeantallet reduceret med 1,7 timer for de ti kommuner, der har reduceret antallet af timer mest. Det svarer til et fald på 33,0 pct. for de ti kommuner.

Figur 9 Top og bund 10 kommuner: Udvikling i antal visiterede timer til hjemmehjælp pr. hjemmehjælpsmodtager over 65 år i perioden 2008-2016

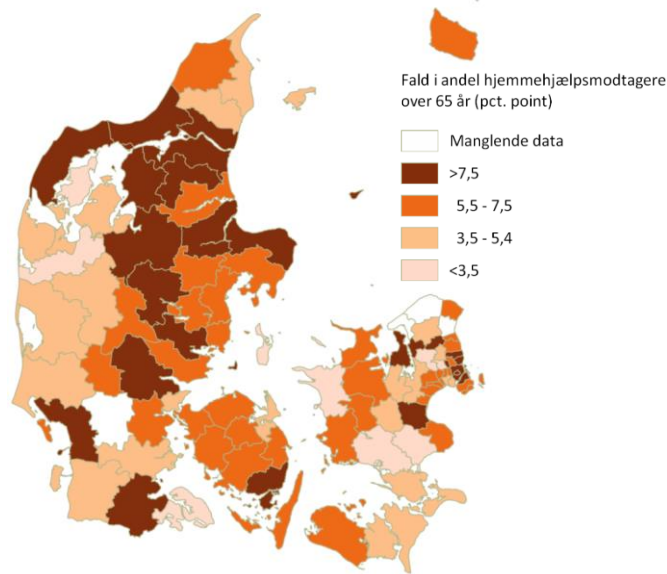
Anm.: Samme anm. som i figur 7

Kilde: Kraka baseret på tabel AED022 og AED06 fra Danmarks Statistikbank

31.000 færre danskere modtager hjemmehjælp i dag

Hvad angår det sidste mål – andelen af ældre over 65 år, som modtager hjemmehjælp – har samtlige danske kommuner oplevet et fald de sidste otte år, jf. Figur 10. I 2016 modtager 11,5 pct. af danske ældre over 65 år hjemmehjælp. Det svarer til 123.000 personer. I 2008 var den tilsvarende andel 18,1 pct., svarende til 155.000 personer. Dækningen er altså faldet med 36,7 pct. (6,6 procentpoint) de seneste otte år, hvilket betyder, at 31.000 færre danskere over 65 år modtager hjemmehjælp i dag sammenlignet med 2008.

Figur 10 Fald i andel hjemmehjælpsmodtagere over 65 år siden 2008

Anm.: Kommunerne Fredensborg, Gribskov, Halsnæs og Vejen er ikke medtaget da der minimum mangler data for enten 2008, 2009 og 2010 eller 2014, 2015 og 2016. For de 11 andre kommuner hvor data mangler i enten 2008 eller 2016 er data for første tilgængelige år anvendt.

Kilde: Kraka baseret på tabel AED06 og FOLK1C fra Danmarks Statistikbank

4. Kan forskellen i udviklingen i antal hjemmehjælpstimer forklares af forskelle i kommunernes sammensætning af ældre?

Kommunerne har forskellig sammensætning af ældre ...

I dette afsnit undersøger vi om de danske kommuners ældresammensætning lader til at forklare de seneste ottes års kommunale forskelle i antal hjemmehjælpstimer. Som mål for hjemmehjælp anvender vi antallet af hjemmehjælpstimer per 100 ældre. Som mål for sammensætningen af ældre anvender vi variable, som kan tænkes at hænge sammen med kommunens behov for at give hjemmehjælp. Det er eksempelvis de ældres gennemsnitlige antal kontakter med almen læge og antallet af heldøgns sengedage på hospitalet.

... og ældresammensætning kan måske forklare forskelle ...

Vi sammenligner i det følgende ældresammensætningen på tværs af de 10 kommuner, som har skåret hhv. mest og mindst i antallet af hjemmehjælpstimer per 100 ældre siden 2008. Vi sammenligner både ældresammensætningen i 2016 og udviklingen i ældresammensætningen siden 2008. Eksempelvis kan man forestille sig, at de kommuner, der har oplevet en relativt stor fremgang i antallet af yngre og raske ældre også er dem, som har skåret mest, mens kommuner, der har fået flere relativt gamle og syge ældre har skåret mindre.

... men det tyder ikke på at være tilfældet

Det tyder ikke på, at ændringen i ældresammensætningen kan forklare, at bund 10 kommunerne har skåret mere end ti gange så meget som top 10 kommunerne. Udviklingen i ældresammensætningen har ikke været væsentligt forskellig på tværs af top og bund 10 kommunerne, jf. Tabel 1. På den ene side har bund 10 kommunerne i gennemsnit fået lidt yngre

ældre ift. top 10 kommunerne, hvilket kunne betyde, at behovet for hjemmehjælp er faldet mere i bund 10 kommunerne. Omvendt er antallet af kontakter med almen læge og antallet af ambulante hospitalsbesøg faldet mere hos top 10 kommunerne, hvilket kunne betyde, at det er top 10 kommunerne, som har oplevet det største fald i behovet for hjemmehjælp.

Tabel 1 Udvikling i sammensætningen af ældre for top og bund 10 kommuner siden 2008

Ældrekarakteristika	Bund 10	Top 10	Forskel	Gennemsnit Danmark
Gennemsnitsalder for ældre	-0,36	0,07	0,43	-0,21
Andel med videregående udd.	0,06	0,05	-0,01	0,05
Antal kontakter med almen læge	-0,11	-0,99	-0,88	-0,49
Antal kontakter med speciallæge	0,97	0,88	-0,09	0,89
Antal sengedage (heldøgn)	-1,18	-1,15	0,03	-1,23
Antal ambulante besøg	-3,30	-4,33	-1,03	-4,47
Plejhjemspadser	-1,99	-2,14	-0,16	-2,15

Anm.: Ingen af forskellene på tværs af top og bund 10 kommuner er statistisk forskellige fra hinanden (t-test ved 5 pct. signifikansniveau på kommuneniveau).

Kilde: Kraka baseret på registerdata fra Danmarks Statistik

Måske har bund 10 kommuner et højere sundhedsniveau? ...

Udviklingen i bund 10 kommunernes ældresammensætning kan altså ikke umiddelbart begrundes, at kommunerne i gennemsnit har skåret ti gange mere end top 10 kommunerne. En anden mulig forklaring er, at bund 10 kommunerne både i 2008 og i 2016 har raskere og sundere ældre end top 10 kommunerne, og derfor har kunnet tillade sig at reducere antallet af hjemmehjælpstimer.

... det ser heller ikke ud til at være tilfældet

Den forklaring ser heller ikke ud til at være tilfældet, jf. Tabel 2. De ældre i bund 10 kommunerne har i 2016 i gennemsnit flere ambulante hospitalsbesøg og går lidt oftere til lægen. For de resterende karakteristika ses ingen forskel. Ingen af forskellene i de to tabeller er statistisk signifikante, hvilket vil sige, at de er for små til at blive betragtet som en reel forskel og ikke blot et tilfælde.

Tabel 2 Forskel i sammensætningen af ældre for top og bund 10 kommuner i 2016

Ældrekarakteristika	Bund 10	Top 10	Forskel	Gennemsnit Danmark
Gennemsnitsalder for ældre	74,21	74,15	-0,06	74,23
Andel med videregående udd.	0,20	0,20	0,00	0,20
Antal kontakter med almen læge	12,64	12,16	-0,48	12,40
Antal kontakter med speciallæge	3,54	3,39	-0,15	3,60
Antal sengedage (heldøgn)	2,42	2,64	0,22	2,56
Antal ambulante besøg	6,40	5,36	-1,04	5,54
Plejhjemspadser	4,20	3,83	-0,37	4,14

Anm.: Ingen af forskellene på tværs af top og bund 10 kommuner er statistisk forskellige fra hinanden (t-test ved 5 pct. signifikansniveau på kommuneniveau).

Kilde: Kraka baseret på registerdata fra Danmarks Statistik

Sammensætningen af ældre kan måske forklare niveauer

Sammenlignes ældresammensætningen for top og bund 10 kommuner ift. *niveau* i 2016 er historien en anden. De kommuner, som giver mest hjemmehjælp per 100 ældre i 2016 har ældre, som har flere ambulante hospitalsbesøg og heldøgnsseudlæger end de kommuner som giver mindst hjemmehjælp. Det peger på, at ældresammensætningen muligvis bidrager til at forklare de kommunale forskelle i antal hjemmehjælpstimer per 100 ældre i dag.

5. Appendiks

Tabel 3 Gennemsnitsplacering de seneste tre for top og bund 10 kommuner målt ved antal hjemmehjælpstimer til ældre over 65 år per 100 ældre i kommunen

Gennemsnitsplacering for top 10 kommuner (fra toppen)		Gennemsnitsplacering for bund 10 kommuner (fra bunden)	
Holbæk	1	Billund	12
Læsø	8	Langeland	4
Samsø	6	Allerød	11
Rødovre	5	Viborg	8
Horsens	5	Tårnby	14
Svendborg	7	Favrskov	12
Slagelse	6	Glostrup	9
Ballerup	14	Vejle	6
Brøndby	10	Randers	11
Hvidovre	18	Stevns	23

Kilde: Kraka baseret på data fra Danmarks Statistik